

(המשך ממעמד 7)

למדינה שלהם; אל המדינה הלאומית הפלסטינית בגדה וברצועה, לצד ישראל ותוך הסדר שלום עימה. באורח מזל, מתועד מופנה זה בכתובים — ביריעה שהופיעה בעיתון "הארץ" ביום ה'ט"ו ביוני 1976. לפי בקשת עיצאה, השקעתי עבודה רבה במציאתה.

בכותרת של ידיעה זו נאמר: "שליחי אש"ף נועדו במארוק עם נציגים יהודיים וניסו לגייסם לתעמולה לעזיבת ישראל". בגוף הידיעה נאמר: "פגישה בין מנהיגי הקהילה היהודית במארוק לבין נציגי אש"ף נערכה ב-24 במארוס בביתו ובתיאורו של מנהל ליסכת המלך חסן — גודע ממקור ישראלי מוסמך... בפגישה שנמשכה שעות אחדות, ושהתנהלה, לדברי משתתפיה, באווירה מתוחה, אמרו נציגי אש"ף כי לגביהם ישראל היא עובדה קיימת, ומגמתם היא להיות בשלום עם היהודים. ידוע להם, הוסיפו, שכמה מדינות ערב, ובראשן עיראק וסוריה, נהגו עם היהודים שלא בצדק... (ההדגשה שלי). שמותיהם של שליחי-אש"ף לא פורסמו. על אותה פגישה, שהיתה בעיניו סימך-דרך בחייו, סיפר לי סרפאוו כמה פעמים. הדברים התגלגלו כך: אש"ף ביקש מהמלך חסן לחוקק חוק שיבטיח ליהודים שיויון-זכויות מלא. המלך צחק ואמר ששיויון כזה כבר קיים במארוק. סרפאוו וחבריו ביקשו לחוקק בכל זאת חוק מיוחד. ראש ממשלת-מארוק בא לעמאן כדי לדון על כך עם ראשי אש"ף, והכריז פומבית כי כל יהודי מארוקאי יוכל לחזור הביתה. סרפאוו נסע לרבאט, כדי להודות לחסן המלך, או הציע אחד השרים להפגיש את סרפאוו עם ראשי הקהילה היהודית. הפגישה אורגנה בביתו של אחמד בן-סודה, איש-אמונו של המלך (שהיה כעבור שנים גם המארח שלנו, כשבאנו — מתי פלד, יעקב ארנון ואני — למארוק בחברת, סרפאוו, על פי הזמנת המלך). השיחות הפרשה, בדיוק, היא רק בכך שיש כאן מיסמך מודיעיני ישראלי המאשר כי במארוס 1976 הודיע סרפאוו — לפחות בשם חזק מאש"ף — שהוא מכיר בקיומה של מדינת-ישראל כבעובדה קיימת. זה היה בדיוק חצי שנה לפני שקיבל לידי את גיחול המגעים עם מחנה-השלום הציוני בישראל.

יורד בשם אורי

סרפאוו הגיע אל רעיון-השלום בדרך ארוכה, אחרי שעבר בעצמו את כל גילגולי ההתקדמות ממנהיג של אירגון-פידאיון (או "מחבלים", לפי המינוח הישראלי הריש-מי) ועד לראש מחנה-השלום. תהליך זה הוא שהבטיח את הבסיס המוצק לתפיסתו, שלא התערער גם תחת המהלומות האכזריות של התיסכול והאכזבה. אך סרפאוו לא היה ראשון. קדמו לו אחרים, לא פעם, כאשר נפגשו בחד עם אנשי-צמרת מסוימים באש"ף, היה מנהיג זה או אחר מתלוצץ באונוני: "אני קדם לך בהרבה! אני זוכר את הימים שכאתה היית מתנגד קיצוני לכל פשרה, ואני ניסיתי לשכנע אותך שצרכים לעלות על דרך ההסדר המדיני..." שמענו דברים כאלה מפי מנהיגים אשר זהותם — אידו פירסמנו אותה — הייתה מדהימה את הציבור.

המגעים הראשונים בין מחנה-השלום הציוני ובין אש"ף נפתחו בשיחות בין סעיד חמאמי בינני, שהחלו בלונדון ב-1974. קראתי את שני המאמרים שפירסם חמאמי מיד אחרי מלחמת יום-הכיפורים עם ייטוס של לונדון, על הצורך בהסדר מדיני בין ישראל והגם הפלסטיני. התקשרתי עם ראש השולחן המיוחד-תיכונני של מייטוס, עיתונאי צעיר ואידיאליסטי בשם אדוארד מורטימר, וזה התקשר בשמי עם חמאמי. הוא ערב למהי-מוני ולכיולת לשמור סוד. כך נפתח דרשיה, שנמשך שנתיים. היה ברור לי כי חמאמי איננו יכול לפעול בלי הוראת הממונים עליו, מכיוון שהיה נציג רישמי של אש"ף. אך רק מאוחר יותר סיפר לי סרפאוו כי כל דיווחיו של חמאמי הגיעו אליה, ומשם לידי יאמר ערפאת עצמו) — שקרא אותם בעיון — כשם שאני דיווחתי (בידיעת חמאמי, כמובן) קראשיה-ממשלה, יצחק רבין.

במהלך 1976, אחרי דיונים והעלאת רעיונות רבים, הודיע לי חמאמי כי אש"ף מוכן להיכנס לדרשיה רשמית, אך סודי, עם גוף ישראלי אשר ישמש כתובת למגעים אלה. כך קמה המועצה הישראלית למען שלום ישראל-פלסטיני. רק אז עלה, במפתיע, שמו של סרפאוו.

סרפאוו היה איש בכיר מחמאמי. הוא היה חברי-שעבר בוועד הפועל של אש"ף, וזאת היה משויב כמנגנון הרישמי של האירגון, כמו חמאמי. הוא פעל כיוזמה עצמאית, על דעתו של ערפאת ותוך קשר ישיר עימו. והוא הוסיף למגעים מימד מיוחד-רביעוני, שעוד אעמוד עליו. אך לא היתה זאת הסיבה היחידה לכך שסרפאוו בא במקום חמאמי כממונה על המגעים עם מחנה-השלום הציוני בישראל. את הפרטים סיפר לי סרפאוו, בכאב רב, אחרי רצח חמאמי.

הדבר קשור בשמו של יורד ישראלי, אורי דיוויס.

דיוויס, בנו של יהודי בריטי שנפגע באדיר-על במלחמת-העולם הראשונה, התפרסם בישראל בראשית שנות ה-60 כאשר אירגן הפגנות נגד הפקעת אדמותיהם של הערבים בגליל. בתקופה שבה היה גם אורי וזהר פעיל בשטח זה. דיוויס ישב תקופה קצרה במאסר, שוחרר וירד לבריטניה. שם הפך אנטי-ציוני קיצוני, התקרב לאגף הקיצוני ביותר באש"ף ודוגל עתה רישמית בחיסול מדינת-ישראל. במלחמת יום-הכיפורים הנהיג הפגנה של אנשי אש"ף מול בית-כנסת בלונדון.

בשלב הראשון, כאשר חויש חמאמי מגע עם ישראלים, לא עדיין לא הוסמך לקיים מגעים עם מחנה-השלום הציוני, בא במגע עם דיוויס ואנשי מצפן. גם כאשר התחילו המגעים שלו עימי, הוא לא ניתק את המגעים ההם.

עמתי על כך לא פעם בשיחותינו. הסברתי לו שכל מגע בין אש"ף ובין יהודים או ישראלים השוללים את קיום המדינה יבי נזק מוחשי, מפני שישכנע את הציבור הישראלי שאש"ף לא נטש את דרך המאבק לחיסול המדינה. חמאמי הבין זאת, אך אמר: "אינני יכול לנתק את המגע עם ידידי-מאתמול, כדי לקיים מגע עם ידידים חדשים. זה יהיה מעשה של כפוי-טובה!"

סרפאוו היה איש פחות ריגשי מאשר חמאמי, ויותר הגיוני. הוא הבין את הפתירה, והורה לחמאמי להפסיק כל מגע עם כוחות בת-י ציוניים. כשזה לא עזר, הביא להרחקת חמאמי מתפקיד המגעים עם הישראלים.

באוקטובר 1977, כאשר נפגשו כולנו — חמאמי, סרפאוו ואני — בסמינר בלונדון שכבר הזכרתי, בשעה שאורי דיוויס הפגין נגדנו בחוף בחברת אנשי הסירוב הפלסטיני גיים, נערך (שלא בידיעתי) עימות בין השניים. חמאמי של מדוע החליף אותו סרפאוו, וזה ענה: "אתה, בלתי-יעקבי, יש לך שיקול מוטעה בעניין דיוויס". כעבור חודשים נפגשו השניים שוב, התפייסו ונדברו לעבוד שוב ביחד. חמאמי הודה שטעה בעניין דיוויס.

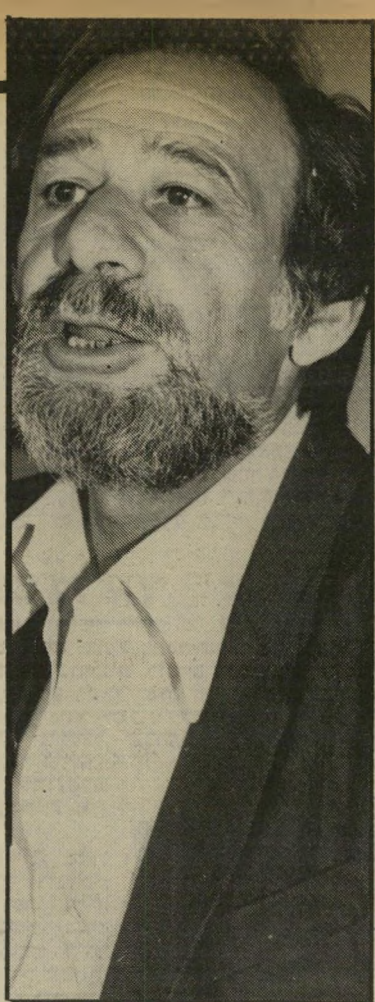
הם בקעו פגישת-עבודה בחודש ינואר 1978. ערב הפגישה הזאת נרצח חמאמי בידי אנשיו של אבו-נידאל.

"תודה לא על שהתפייסנו ברגע האחרון", אמר לי כעבור שנים, "אחרת היה מצפוני נזקף אותי על סוף ימי!"

מאז, כמעט בכל גאום פומבי על מגעיו, היה סרפאוו מעלה על נס את תפקידו המיוחד-במינו של חמאמי, כחלוץ שהלך לפני המחנה ושרדו נשפך בדרך, כך, כמובן, עשיתי גם אני.

כל מילה התאימה לו עצמו.

בהמשך הסיירה: פריעת הדרך לאירופה, הפרשה חסודית בין סרפאוו וקיסניג'ר בארצות-הברית, יחסיו עם יאסר ערפאת, ומלחמתה החשאית בינו ובין אירגון-הטרור של אבו-נידאל.

עוזר צפירי, אסור לדבר

זו של שמי פלאטור-שרון נקשר כבר בהרבה פרשיות מזרות ומתמיהות. אך פרשת נסיעתו ללבנון היא ללא ספק המזרה והמתמיהה ביותר. על אחת כמה וכמה העניין נשמע מפוקפק, כאשר הוא ייחס לעצמו טיפול בשיחרור הישראלים החלילים שנשבו על-ידי אש"ף במהלך מלחמת הלבנון.

העובדות הקשורות בטיסה זו — ושאלן עליהן עוררין — מדהימות. ביום השלישי שעבר באו לנמל-התעופה

כעבור 36 שעות חזר פלאטור-שרון לישראל. למרות שבאשרת-היציאה שלו נאמר שהוא יכול לשהות בלבנון 48 שעות, החליט קצין בכיר המוצב בבירות להחזיר את הח"כ-לשעבר לישראל במהירות. הוא מיהר לסלק אותם מביירות, לפני שמישהו יתייחס ברצינות לסיפוריו, כאילו הוא הוסמך על-ידי צה"ל לטפל בקידום המשא-ומתן לשיחרור השבויים הישראלים. כאשר חזרו השניים ללוד, הם לא נעצו רז ולא נחקרו כלל, לא על-ידי המיסטרה הצבאית ולא על-ידי מיסטרט ישראל. הי נוכל שהורשע בצרפת בעבירות כלכליות, ושבישראל יש צו-עכוב-יציאה נגדו. יצא לביתו בסביון, כשהוא מלווה על-ידי עוזרו.

פטריוט בקוליות

אם בתחילת הפרשה היה הזרקור מכוון אל פלאטור-שרון, שניצל את פרשת השבויים כדי להגיע בפעם המי-יודע-כמה לכותרות, הופנה עתה הזרקורם לכיוון אחר: לקצין צה"ל, שאיפשר לפלא-טו לצאת מתחומי-ישראל. מיהו הקצין הבכיר?

הרב-סרן, עורך-דין בהשכלתו, בן 32, עובד במסכ"ל במדור נגעים באכ"א. מיד אחרי שהתברר איך הצליח פלאטו להגיע לדאמור — נעצר הקצין, שמו לא הותר לפירסום.

בחקירתו הסביר הרב-סרן, שהוא פנה לי פלאטור-שרון ביוזמתו, ללא ידיעת הממונים עליו. לטענתו, הוא לא הכיר את פלאטו מעולם, הוא עשה מה שעשה, אחרי ש-קדע לו שפלאטו מכיר אנשים שונים בלבנון.

בחקירתו הסביר שהוא סבר לתמו ש-פלאטו יכול לקדם במשהו את המשאומתן על שיחרור השבויים, שנקלע למבוי סתום. האמנתי שפלאטור-שרון יכול לתת תנופה לעניין, אמר הקצין לחוקריו.

בחקירתי-המיסטרט הצבאית לא נטו לקבל את הגירסה. הסיפור נראה להם מפוקפק, הם פנו לאפיק-החקירה המתקבל ביותר על הדעת: חשד שהקצין קיבל שוחד מד פלאטור-שרון, כדי שיתן לו אישורי-יציאה צבאי ללבנון.

פלאטו שיחד אותו — סברו החוקרים — לא משום שהוא קשור לעניין המשא-ומתן על שיחרור השבויים, אלא משום שבסמכותו להטיס גם אורחים ללבנון. נב-

תעמולה

דקה גם האפשרות, שהקצין פנה מיוזמתו למליונר מסביון כדי לקבל הלוואה או מענק תמורת מקום בטיסה צבאית. איזו גירסה היא הנכונה — הראשונה או השנייה? אין לדעת, כי העניין לא התברר עד תומו.

הקצין שוחרר כעבור זמן קצר וחזר למישרדו. פלאטור-שרון לא נעצר, לא נחקר, ילא הומונ להתייצב במיסטרה כדי להרי חקר. לכתב העולם הזה שפגש בו בערב-יום-העצמאות הוא סיפר, ששום גורם מיסטרתי לא ביקש ממנו הסבר על הי פרשה.

עובדה זו מעלה את השאלה אם מיהו בכלל רוצה לחקור את מעשי פלאטו. ש-הרי איש אינו מעלה ברצינות על דעתו כי היתה לו איזו נגיעה שהיא לעניין השבויים, ושהקצין-מישפטן אכן סבר כי פלאטו יוכל לטפל בעניין עדין זה, ופנה אליו סתם-כך, מיוזמתו.

העובדה שפלאטו הכריז בביירות בקול-י קולות כי בא שליחות פטריוטית, מעידה שאין לו אפילו מושג בעניין זה. בביירות אין מה לדבר ואין עם מי לדבר על הש-בוים הישראלים. רק הסורים וגם אש"ף אינם נמצאים שם. גם יציגיהם המסומים — שאינם נמצאים בביירות — הם בני-י שיה על שיחרור השבויים.

ממשלת ישראל ושילטונות צה"ל מאוד רגישים לעניין זה. גם אנשים שכלו בי-אמת לתרום לקידום המשאומתן לשיחרור השבויים נדחקו הצידה, דובר מישרד-הביטחון הודרו להכריז, ששום שליח מטעמו לא יצא לביירות כדי לטפל בפרשת השבויים.

ישראל מהלכת בין הטיפות, ומנסה בכל כוחה להחזיר את החלילים השבויים הבני-

כתבי סוכנויות-ידיעות אחרות קיבלו מידע דומה.